نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۹۰۰ دقیقه

نام آزمون: دینی دوازدهم نوبت اول

تاریخ آزمون: ۱۴۰۰/۱۰/۲۰

راه انبیاء

۱ بیت «گر نبودی اختیار این شرم چیست / این دریغ و خجلت و آزرم چیست؟» به کدام‌یک از دلایل وجود اختیار اشاره کرده و دلیل آن چیست؟

۱) مسئولیت‌پذیری - چراکه در خود توان ترک آن عمل را می‌دیدیم.
۲) احساس رضایت یا پشیمانی - چراکه در خود توان ترک آن عمل را می‌دیدیم.
۳) مسئولیت‌پذیری - چراکه نمی‌توانیم از تبعات تصمیم خود فرار کنیم.
۴) احساس رضایت یا پشیمانی - چراکه نمی‌توانیم از تبعات تصمیم خود فرار کنیم.

۲ بیت «بندگی کن تا که سلطانت کنند / تن رها کن تا همه جانت کنند» دلالت برکدام یک از ثمرات اخلاص داد؟

۱) نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان
۲) افزایش معرفت نسبت به خدا
۳) دریافت پاداش‌های وصف‌نشدنی
۴) دست‌یابی به درجات بالایی از حکمت

۳ عبارت قرآنی «أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا» توصیف کدام گروه از انسان‌هاست؟

۱) انسان‌های هواپرستی که با آبادانی دنیا، آخرت خویش را خراب خواهند کرد.
۲) انسان‌های گناهکاری که به شرک نظری گرفتار شده و معبودشان نفسشان گشته است.
۳) انسان‌های هواپرستی که در عبودیت گرفتار شرک‌اند و امر خدا را اطاعت نمی‌کنند.
۴) انسان‌های گناهکاری که برای نفس خویش سرپرستانی غیرخدا قرار داده‌اند.

۴ ..... جایی برای خلوت انسان با خدا و درک معنویت نیایش با پروردگار، برای برخی از انسان‌های عصر کنونی باقی نگذاشته است.

۱) پیشرفت صنعت و فناوری و غفلت از وجود آفریدگار
۲) بت‌پرستی و پرستیدن طاغوت‌ها در عصر کنونی
۳) خود را مالک و ولی و رب جهان پنداشتن
۴) فزونی زینت دنیا و لذات و شهوات در قلوب آنها

۵ هر یک از موارد «فراموشی خدا در قلب»، «تصرف و تخریب محیط زیست»، «عدم درک معنویت نیایش با خدا» به‌ترتیب معلول چیست؟

۱) سرگرمی به امور دنیوی - بی‌توجهی به مالکیت حقیقی خداوند - فزونی یافتن زرق و برق و زینت دنیا در دل آدمی
۲) فزونی یافتن زرق و برق و زینت دنیا در دل آدمی - بی‌توجهی به مالکیت حقیقی خداوند - سرگرمی به امور دنیوی
۳) بی‌توجهی به مالکیت حقیقی خداوند - سرگرمی به امور دنیوی - فزونی یافتن زرق و برق و زینت دنیا در دل آدمی
۴) سرگرمی به امور دنیوی - فزونی یافتن زرق و برق و زینت دنیا در دل آدمی - بی‌توجهی به مالکیت حقیقی خداوند

۶ تعبیر قرآن کریم در مورد انسان‌های ملوّن که هر روز رنگ عوض می‌کنند، کدام است و این افراد در برابر بلایا چه عکس‌العملی نشان می‌دهند؟

۱) «اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ» - «فَإِنْ أَصَابَهُ»
۲) «اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ» - «انقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ»
۳) «يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ» - «انقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ»
۴) «يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ» - «فَإِنْ أَصَابَهُ»

۷ عبارت قرآنی «قُل اَفاتَخذتم مِن دونِه اَولیاء» به کدام قسم شرک اشاره دارد و گرفتاری در آن به چه معناست؟

۱) ربوبیت - تصور اینکه خدا حکم و فرمان خویش را به دیگری واگذار کرده است.
۲) ربوبیت - تصور اینکه جز خدا، دیگرانی هستند که مستقلاً به تدبیر عالم بپردازند.
۳) ولایت - تصور اینکه جز خدا، دیگرانی هستند که مستقلاً به تدبیر عالم بپردازند.
۴) ولایت - تصور اینکه خدا حکم و فرمان خویش را به دیگری واگذار کرده است.

۸ عبارت شریفهٔ «مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا» به کدام مرتبه از توحید اشاره دارد و این مرتبه چه نسبتی با مالکیت حق تعالی دارد؟

۱) سرپرستی «خدا» نسبت به مخلوقات - علت
۲) تدبیر عالم توسط خدای متعال - علت
۳) سرپرستی «خدا» نسبت به مخلوقات - معلول
۴) تدبیر عالم توسط خدای متعال - معلول

۹ مبنای تصمیم‌گیری‌ها و تعیین سرنوشت انسان چیست و قبول عواقب عمل، نشان از کدام‌یک از شواهد وجود اختیار در آدمی دارد؟

۱) اختیار محدود او به حیطهٔ قانونمندی‌ها و عوامل خاص جهان - احساس پشیمانی
۲) اختیار محدود او به حیطهٔ قانونمندی‌ها و عوامل خاص جهان - مسئولیت‌پذیری
۳) اختیار بی‌کران او برای رسیدن به اوج قله‌های کمال - مسئولیت‌پذیری
۴) اختیار بی‌کران او برای رسیدن به اوج قله‌های کمال - احساس پشیمانی

۱۰ پیام مستتر در بیت: «بر آستان جانان گر سر توان نهادن / گلبانگ سربلندی بر آسمان توان زد» را در کدام گزینه می‌توان دید و از لحاظ مفهوم متناسب با کدام عبارت شریفهٔ قرآنی است؟

۱) زندگی توحیدی که ریشه در جهان‌بینی توحیدی دارد. – «إِنَّ اللَّهَ رَبِّی وَرَبُّکُمْ»

۲) جهان‌بینی توحیدی ریشه در زندگی توحیدی دارد. – «فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِیمٌ»

۳) زندگی توحیدی که ریشه در جهان‌بینی توحیدی دارد. – «فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِیمٌ»

۴) جهان‌بینی توحیدی ریشه در زندگی توحیدی دارد. – «إِنَّ اللَّهَ رَبِّی وَرَبُّکُمْ»

۱۱ سبب گرفتاری جامعه به تفرقه و تضاد فراگیر و نابودی امکان رشد و تعالی، کدام است و چه حکومتی گریبان‌گیر جامعه خواهد شد؟

۱) دنبال کردن خواسته‌ها و تمایلات دنیوی خود از سوی افراد جامعه – قدرت روزافزون انسان‌های ستمگر

۲) دنبال کردن خواسته‌ها و تمایلات دنیوی خود از سوی افراد جامعه – قدرتی که هر روز رنگ عوض می‌کند و انسان را به بردگی جدید می‌کشاند.

۳) تسلیم‌بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان‌پذیری از طاغوت – قدرت روزافزون انسان‌های ستمگر

۴) تسلیم‌بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان‌پذیری از طاغوت – قدرتی که هر روز رنگ عوض می‌کند و انسان را به بردگی جدید می‌کشاند.

۱۲ فیض رسانی مستمر خداوند به بندگان از دقت در کدام عبارت قرآنی برداشت می‌شود و مؤیّد کدام جنبه از وحدانیت اوست؟

۱) «یَسْأَلُهُ مَنْ فِی السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ»– ربوبیت

۲) «یَسْأَلُهُ مَنْ فِی السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ»– خالقیت

۳) «کُلَّ یَوْمٍ هُوَ فِی شَأْنٍ»– ربوبیت

۴) «کُلَّ یَوْمٍ هُوَ فِی شَأْنٍ»– خالقیت

۱۳ ساماندهی وغایت‌مندی جهان، بازتاب کدام صفت الهی است و این صفت بر چه پایه‌ای استوار است؟

۱) حکمت– فضل و قدرت ۲) قدرت– علم و حکمت ۳) حکمت– علم و قدرت ۴) قدرت– فضل و حکمت

۱۴ محور اخلاقیات و احکام الهی چیست و چه نسبتی با معارف دین اسلام دارد؟

۱) توحید و یکتاپرستی که مانند روحی در پیکرهٔ معارف بلند دین است.

۲) توحید و یکتاپرستی که تکمیل کنندهٔ معارف بلند دین اسلام است.

۳) عبودیت حق تعالی که مانند روحی در پیکرهٔ معارف بلند دین است.

۴) عبودیت حق تعالی که تکمیل کنندهٔ معارف بلند دین اسلام است.

۱۵ در پاسخ به این سوال که: «موجودات جهان، هستی خود را وامدار چه کسی می‌دانند»، از کدام عبارت شریفه مدد می‌جوییم و در چه صورت چیزی دیگر پدیده نیست؟

۱) «أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَی اللَّهِ» – اگر نیاز به پدید آورنده نداشته باشد.

۲) «وَ اللَّهُ هُوَ الْغَنِیُّ الْحَمِیدُ» – اگرخودش ذاتا وجود داشته باشد.

۳) «أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَی اللَّهِ» – اگر خودش ذاتا وجود داشته باشد.

۴) «وَ اللَّهُ هُوَ الْغَنِیُّ الْحَمِیدُ» – اگر نیاز به پدیدآورنده نداشته باشد.

۱۶ قیاس «رابطهٔ انسان زارع با دیگرانی که در کشت، دخالتی نداشته‌اند» و بررسی «رابطهٔ باغبان با خداوند»، به‌ترتیب چه ثمراتی را در مورد تدبیر انسان به دنبال می‌آورد؟

۱) نسبت دادن زراعت به خداوند – مسیر و مجرای سرپرستی و تصرف دانستن خود

۲) نسبت دادن زراعت به خداوند – از آن خدا و تحت تدبیر او دانستن تدبیر خود

۳) نسبت دادن زراعت به دسترنج خود – از آن خدا و تحت تدبیر او دانستن تدبیر خود

۴) نسبت دادن زراعت به دسترنج خود – مسیر و مجرای سرپرستی و تصرف دانستن خود

۱۷ یک چیز در صورتی برای موجود بودن به دیگری نیازمند نیست که ..... در اینصورت چنین چیزی پدیده ..... .

۱) هیچ یک از خصوصیات ماده بودن را نداشته باشد. – است.

۲) هیچ یک از خصوصیات ماده را نداشته باشد. – نیست.

۳) ذات و حقیقتش مساوی با موجود بودن باشد. – است.

۴) ذات و حقیقتش مساوی با موجود بودن باشد. – نیست.

۱۸ زمینه‌سازی رفتن به‌سوی گناه چگونه است؟

۱) فکر کردن به گناه ۲) انجام دادن اولین گناه ۳) توجیه گناه ۴) عادت به گناه

۱۹ در قرآن بالاترین مراحل بهشت چه‌نامیده شده و وارثان وعده‌های زیبای خداوند چه‌کسانی هستند؟

۱) مینو – پاکدامنان ۲) فردوس – مؤمنان ۳) رضوان – مؤمنان ۴) جنت – پاکدامنان

۲۰ کدام عبارت قرآنی مکمل « فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا » است؟

۱) « وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا » ۲) « قَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا » ۳) « قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا » ۴) « وَمَنْ عَمِیَ فَعَلَیْهَا »

پاسخ‌نامه تشریحی

۱ گزینه ۲ احساس رضایت یا پشیمانی: گاه در کاری مرتکب اشتباه می‌شویم و به خود یا دیگری زیان می‌رسانیم. در این هنگام احساس ندامت و پشیمانی می‌کنیم و با خود می‌گوییم ای کاش آن کار را انجام نمی‌دادم. این احساس ندامت نشانگر آن است که من توان ترک آن کار را داشته‌ام.

۲ گزینه ۳ این بیت به «دریافت پاداش‌های وصف‌نشدنی» اشاره دارد.

۳ گزینه ۳ این آیه دربارهٔ شرک عملی در بُعد فَردی است (رد گزینهٔ ۲) و توصیف انسان‌هایی است که امر نفس را بر امر خداوند ترجیح می‌دهند.

۴ گزینه ۴ بسیاری از انسان‌ها چنان به امور دنیوی سرگرم شده‌اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آنها جایگاهی ندارد. زینت دنیا و لذات و شهوات چنان در دلشان فزونی یافته که جایی برای خلوت انس با خدا و درک معنویت نیایش با پروردگار باقی نگذاشته است.

۵ گزینه ۱ سرگرمی در امور دنیوی ← فراموشی خدا در قلب

بی‌توجهی به مالکیت حقیقی خداوند ← تصرف و تخریب محیط زیست

فزونی یافتن زرق و برق و زینت دنیا در دل آدمی ← عدم درک معنویت نیایش با خدا

بسیاری از انسان‌ها چنان در امور دنیوی سرگرم شده‌اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آن‌ها جایگاهی ندارد. بسیاری از انسان‌ها، جهان خلقت را ملک خود تلقی می‌کنند و بدون توجه به نظر مالک حقیقی آن یعنی خداوند هرگونه که بخواهند در این جهان تصرف می‌کنند که از جمله پیامدهای آن تخریب محیط زیست و آلوده‌شدن طبیعت، پیداشدن جوامع بسیار فقیر در کنار جوامع بسیار ثروتمند و مانند آن‌ها است.

۶ گزینه ۳ خداوند در قرآن کریم می‌فرماید:«وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ: از مردم کسی هست که خدا را بر یک جانب و کناره‌ای، عبادت و بندگی می‌کند.»

«فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ: پس اگر خیری به او برسد، دلش به آن آرام می‌گیرد.»

«وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ: و اگر بلایی به او رسد، از خدا روی‌گردان می‌شود.»

۷ گزینه ۴ کلمهٔ «اولیاء» بیانگر شرک در ولایت است و این قسم از شرک به مسئلهٔ «سرپرستی و حکم‌رانی» اشاره دارد نه تدبیر.

۸ گزینه ۳ این آیه به توحید در ولایت یا همان سرپرستی اشاره دارد که معلول مالکیت خداوند به شمار می‌رود.

۹ گزینه ۲ باید توجه داشته باشیم که همین اختیار محدودی که داریم مبنای تصمیم‌گیری‌ها و تعیین سرنوشت ما خواهد بود. اینکه انسان مسئولیت اشتباهات خود را برعهده می‌گیرد و عواقب آن را می‌پذیرد، نشانهٔ مسئولیت‌پذیری، از شواهد وجود اختیار در آدمی است.

۱۰ گزینه ۳ زندگی توحیدی شیوه‌ای از زندگی است که ریشه در جهان‌بینی توحیدی دارد و این معنا، با عبارت شریفهٔ قرآنی «فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ» ارتباط مفهومی دارد.

۱۱ گزینه ۱ اگر قرار باشد در یک جامعه، همه فقط خواسته‌ها و تمایلات دنیوی خود را دنبال کنند و تنها منافع خود را محور فعالیت اجتماعی قرار دهند و اهل ایثار و تعاون و خیررساندن به دیگران نباشند، تفرقه و تضاد جامعه را فرا می‌گیرد و امکان رشد و تعالی از بین می‌رود. در چنین جامعه‌ای، روز به روز انسان‌های ستمگر بیشتر قدرت پیدا می‌کنند و دیگران را در خدمت امیال خود می‌گیرند.

دلیل نادرستی سایر موارد، تسلیم بودن در برابر امیال و قدرتی که انسان را به بردگی جدید می‌کشاند، مربوط به بُعد فردی شرک عملی است. در حالی که صورت سؤال از بعد اجتماعی سخن به میان آورده است.

۱۲ گزینه ۳ مطابق با آیهٔ ۲۹ سورهٔ الرحمن، خداوند همواره در حال عنایت و فیض رسانی به بندگان است و پیوسته دست‌اندرکار اموری است: «كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ»

فیض رسانی خداوند بر مخلوقات، جنبه‌ای از ربوبیت اوست و بیانگر توحید ربوبی است.

۱۳ گزینه ۳ همه وقایع و رخدادهای جهان، تحت یک برنامه سامان‌دهی شده و غایتمند انجام می‌گیرد و نه اتفاقی و بی هدف؛ زیرا پروردگار این جهان، خدایی حکیم است و حکمتش بر پایه علم و قدرت اوست.

۱۴ گزینه ۱ قرآن کریم، اخلاق، احکام و همهٔ اعمال فردی و اجتماعی مؤمنان را بر مدار توحید قرار داده است. توحید مانند روحی در پیکرهٔ معارف و احکام دین حضور دارد و به آن حیات و معنا می‌بخشد.

۱۵ گزینه ۲ باتوجه به عبارت شریفهٔ «وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ» به بی نیازی خداوند، که مخلوقات هستی خود را وامدار او می‌دانند، پی می‌بریم و یک موجود فقط در صورتی در وجود خود نیازمند به دیگری نیست که خودش ذاتا موجود باشد. در این صورت، چنین چیزی دیگر پدیده نیست و نیاز به پدیدآورنده نخواهد داشت. همواره بوده است و همواره خواهد بود.

۱۶ گزینه ۳ کشاورز وقتی خود را با دیگران، یعنی کسانی که در کشت زمین او دخالتی نداشته‌اند، مقایسه می‌کند، می‌بیند که این زراعت حاصل دسترنج خودش است؛ اما وقتی رابطهٔ خود را با خدا بررسی می‌کند، می‌بیند که هم خودش و هم نیرو و توانش از آن خداست، پس توحید در ربوبیت بدین معناست که باغبان و تدبیرش همه از آنِ خدا و تحت تدبیر او هستند.

۱۷ گزینه ۴ چیزی که ذات و حقیقتش مساوی با موجود بودن باشد و نیستی در او راه نداشته باشد، در این صورت چنین چیزی نه تنها پدیده نیست و نیاز به پدید آورنده ندارد بلکه خودش همواره هست.

۱۸ گزینه ۱ اگرچه فکر کردن به‌گناه مانند انجام گناه نیست و مجازات گناه را ندارد اما زمینه‌ساز رفتن به‌سوی گناه است.

۱۹ گزینه ۲ به‌راستی که مؤمنان پیروز و رستگارند اینان وارث وعده‌های زیبای خداوند هستند و «فردوس» را که یکی از بالاترین مراحل بهشت است برای ابد به‌ارث می‌برند.

۲۰ گزینه ۳ کل آیهٔ درس: « فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَاقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ».

پاسخ‌نامه کلیدی

۱	۱	**۲**	۳	۴	۶	۱	۲	**۳**	۴	۱۱	**۱**	۲	۳	۴	۱۶	۱	۲	**۳**	۴
۲	۱	۲	**۳**	۴	۷	۱	۲	۳	**۴**	۱۲	۱	۲	**۳**	۴	۱۷	۱	۲	۳	**۴**
۳	۱	۲	**۳**	۴	۸	۱	۲	**۳**	۴	۱۳	۱	۲	**۳**	۴	۱۸	**۱**	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	**۴**	۹	۱	**۲**	۳	۴	۱۴	**۱**	۲	۳	۴	۱۹	۱	**۲**	۳	۴
۵	**۱**	۲	۳	۴	۱۰	۱	۲	**۳**	۴	۱۵	۱	**۲**	۳	۴	۲۰	۱	۲	**۳**	۴